

13-боб. Товар-моддий захираларни ҳисобга олиш тизимлари

103. Маҳсулот ишлаб чиқариш, товарларни сотиш, ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатиш жараёнининг характери ва хусусиятларидан келиб чиқиб, товар-моддий захиралар ҳисоби узлуксиз (доимий) ёки даврий ҳисобга олиш тизимларидан бири бўйича амалга оширилиши мумкин.

104. Товар-моддий захираларнинг узлуксиз (доимий) ҳисобга олиш тизимидан фойдаланилганда товар-моддий захираларни ҳисобга олиш счётларида уларнинг келиб тушиши ва чиқиб кетиши бўйича операциялар батафсил акс эттириб борилади.

Товар-моддий захираларни узлуксиз (доимий) ҳисобга олиш тизимида бутун ҳисобот даври мобайнида товар-моддий захираларнинг қолдиғи суммалари ва сотилган (чиқиб кетган) захираларнинг таннархи тўғрисидаги маълумотлар олиниши мумкин. Сотилган товар-моддий захираларнинг таннархи, улар сотиб борилишига қараб сотилган маҳсулот (товарлар, ишлар, хизматлар) таннаrxини ҳисобга олиш счётларида акс эттирилади.

105. Даврий ҳисобга олиш тизими қўлланилганида ҳисобот даври мобайнида товар-моддий захираларни ҳисобга олувчи счётларда уларнинг келиб тушиши ва чиқиб кетишининг батафсил ҳисоби юритилмайди.

Товар-моддий захираларнинг ҳақиқатдаги мавжудлиги уларни инвентаризация қилиш натижалари бўйича аниқланади. Сотилган (чиқиб кетган) товар-моддий захираларнинг таннархи уларни

инвентаризация қилиш яқунланишига қадар аниқланиши мумкин эмас.

Сотилган (чиқиб кетган) товар-моддий захираларнинг таннарни давр бошидаги қолдиқ суммаси ва давр мобайнида тушумларни қўшиш ҳамда давр охиридаги қолдиқ суммасини айириш йўли билан аниқланади.

Товар-моддий захираларни ҳисобга олишнинг қўлланиладиган тизими ташкилотнинг ҳисоб сиёсатида акс эттирилиши лозим.